

Stanovisko k otázce regulace zájmového chovu prostřednictvím tzv. pozitivního seznamu

Na základě opatření Revidovaného akčního plánu EU k boji proti wildlife crime publikovaného 11. listopadu 2022 má EK za úkol posoudit potřebu, přidanou hodnotu a proveditelnost využití tzv. pozitivního seznamu zvířat, které by bylo možné vlastnit v zájmovém chovu, jako možného nástroje ke snížení trvale neudržitelného obchodu s volně žijícími druhy živočichů. K danému účelu EK vypsalala tendr na výběr posuzovatele. Tendr byl ukončen v září 2023, nyní bude EK vybírat z přihlášených zájemců zhotovitele. Studie bude probíhat 19 měsíců, následně budou výsledky studie vyhodnoceny a na úrovni EU budou navržena k projednání další opatření.

Vědecký orgán CITES (Agentura ochrany přírody a krajiny ČR) vyjadřuje v rámci posuzovaného záměru na základě níže uvedených argumentů **nesouhlas s regulací zájmového chovu formou tzv. pozitivního seznamu**, tedy prostřednictvím taxativně vymezeného seznamů druhů, které by v EU bylo povoleno chovat. Omezení chovatelství tímto způsobem vnímáme jako extrémní opatření, které ve svém důsledku povede k ohrožení celé řady druhů na přežití, ke zvýšení rizika rozvoje černému trhu s ohroženými druhy, ke snížení dobrých životních podmínek jedinců (animal welfare) a ke ztrátě chovatelských znalostí, zkušeností a dovedností.

Odůvodnění:

1. Chov v soukromé i profesionální péči zajišťuje rezervní populaci pro vymírající druhy. V případě náhlého kolapsu populace v přírodě budou druhy, na seznamu nezařazené, ohroženy vyhynutím. Nebude totiž možné využít soukromých kapacit k udržení genofondových rezerv a tím i vnitrodruhové genetické diverzity. Samotná licencovaná zařízení nemají kapacitu tuto roli kompletně splnit. Již nyní je **role soukromých chovatelů nezastupitelná** v případě udržení zdravého genofondu kriticky ohrožených druhů v lidské péči (např. ara červenouchý, kakadu žlutolící), jejichž populace v přírodě i nadále klesají.
2. Chov zvířat v lidské péči vzdělává chovatele, kteří jsou a budou prospěšní při uchování populací jednotlivých druhů. V důsledku zavedení „pozitivního seznamu“ ustane mezigenerační přenos informací o bionomii druhů do seznamu nezařazených. **Ztratíme vědomosti** potřebné pro komplexní ochranu přírody, resp. biologické rozmanitosti.
3. Česká republika má nastavený **dostatečný právní rámec** daný legislativou ČR a EU k regulaci zájmového chovu zvířat. Chov některých druhů volně žijících živočichů omezuje či zakazuje formou „negativního seznamu“. V případě potřeby další regulace chovu z hlediska naplňování CITES nebo zajištění vhodných životních podmínek je možné využít stávajících legislativních prostředků případně je novelizovat podle potřeby.
4. Vznik „pozitivního seznamu“ s sebou nese reálné **riziko opětovného rozvoje černého trhu** bez kontroly a mj., s vyšším rizikem šíření chorob přenosných na člověka (zoonóz).
5. Jedincům druhů mimo „pozitivní seznam“ by bylo po jeho schválení zabráněno v další reprodukci, což by v mnoha případech znamenalo jejich chov mimo sociální strukturu, která odpovídá jejich etologickým nárokům. Než u chovatele dožijí, **významně se zhorší jejich životní podmínky** (např. u velkých druhů papoušků to může být i několik desítek let).